

# Kapitalistisk globalisering, imperialism, geopolitisk kaos og deres betydninger

*Denne resolution blev vedtaget på verdenskongressen med 109 stemmer for, 5 imod og 1 undlader.*

## Kapitler

- I. En ny imperialistisk galakse
- II. Kronisk geopolitisk ustabilitet
- III. Globalisering og ledelseskriser
- IV. De nye (proto) (sub)imperialism
- V. Nye kræfter på den yderste højrefløj, nye fascismer
- VI. Autoritære regimer, og krav om demokrati og solidaritet
- VII. Kapitalistisk ekspansion og klimakrise
- VIII. En verden af permanente krige
- IX. Supermagts begrænsninger
- X. Internationalisme imod lejrtenkning
- XI. Humanitære kriser
- XII. En verdensomspændende social krig

## Introduktion

Formålet med de følgende teser er ikke at de skal være udtømmende eller udgøre en færdig konklusion. Formålet med dem er først og fremmest at understøtte en kollektiv refleksion som international proces. Ofte er de baseret på ideer der allerede er delt af mange, men forsøger at videreudvikle diskussionen om implikationerne af disse analyser. Med risiko for at oversimplificere komplekse virkeligheder, forsøger teksten at "filtrere" aktuelle, ofte ufærdige, udviklinger, for at sætte fokus på hvad der er nyt.

De forandringer der er på vej er dybdegående; De har modsætningsfyldte aspekter og konsekvenser indenfor alle områder. Det vi er vidne til er ikke en velordnet etablering af en stabil ny verdensorden. Den globaliserede kapital afføder ustabilitet. Udviklingen af en magtbalance mellem verdensmagter er ikke afgjort på forhånd og umådelige konflikter, hvor resultatet er uforudsigeligt, vil afgøre resultatet. Alligevel er det muligt at gøre rede for ændringerne i perioden siden 1980'erne, analysere de dynamikker der i dag er undervejs og deres politiske implikationer.

## I. En ny imperialistisk galakse

Det første vi bemærker, er at situationen i dag er meget forskellig fra dem, der bestod i det tidlige tyvende århundrede, eller i årtierne fra 1950'erne til 1980'erne. Et kvart århundrede siden USSR's sammenbrud og den kapitalistiske globaliserings ekspansion, har konfliktdynamikkerne mellem forskellige magter nået et hidtil uset niveau og har særligt farlige konsekvenser. Overordnet set:

Den nuværende situation er i høj grad struktureret af konflikten mellem den primære etablerede magt, USA, og en voksende kapitalistisk magt, Kina, som kræver adgang til det øverste spillerum. Denne konflikt foregår på alle kontinenter og indenfor alle områder: økonomisk, finansielt og monetært, diplomatisk, geostrategisk (kontrol med ressourcer og kommunikationskanaler) og vedrørende lederskab af internationale institutioner...

På et militært niveau krystalliserer USA/Kina-konflikten sig i Østasien. Beijing formåede fra 2013 af at sikre sit greb om det Sydkinesiske hav. Washington bruger krisen i Korea til at tage initiativet tilbage. For at genbekræfte USA's hegemoni har Donald Trump ikke tøvet med trusler om at gribe ind med atomvåben. For første gang i adskillige årtier er der en virkelig fare for at atomvåben vil blive brugt og dette har USA hovedansvaret for. USA har også ansvaret for genoplivningen af våbenkapløbet. Installationen af Thaad-missil-batterier i Sydkorea skal ses som et modtræk til den kinesiske atomare formåen, som på sin side forestiller sig udviklingen af en søfartsflåde bestående af strategiske ubåde.

Genoplivningen af våbenkapløbet går fra konstruktionen af nye flåder med hangarskibe og ubåde, til "moderniseringen" af atomvåben. Det er lande som USA eller Frankrig som forsøger at gøre disse våben anvendelige og gøre det politisk acceptabelt at anvende dem i lokale konflikter.

Rusland har ikke samme økonomiske eller finansielle midler som Kina. På den anden side kommanderer Rusland det næststørste atomvåbenarsenal i verden (inklusive en søfartsflåde med strategiske ubåde), som er et vigtigt aktiv i den generelt stigende militarisering af planeten, som er i en tilstand med permanent krig. Selvom dets rækkevide er mindre, set i forhold til Beijing, spiller Moskva en afgørende rolle i Syrien hvor de er blevet uomgængelige. Moskvas indflydelse vokser, særligt i Mellemøsten og Østeuropa, og dets relationer til den vestlige blok bliver mere og mere konfrontatoriske.

Denne nye situation afspejler dybdegående forandringer. Ud over bekræftelsen af de nye kinesiske og russiske (proto) imperialismer (se kapitel IV), bemærker vi især:

- \* Status for de traditionelle imperialismer har ændret sig i forskellige retninger: USA som den eneste "supermagt", det fejlslagne forsøg på at skabe et integreret imperialistisk Europa, "nedgang" i fransk og engelsk imperialisme, militært "tandløse" imperialismer (især Tyskland, men også Spanien i forhold til Latinamerika); fortsat underordning af japansk imperialisme (selvom Japan har en stor hær, har de hverken atomvåben eller hangarskibe); social opløsning i nogle vestlige lande (Grækenland), der historisk har tilhørt den imperialistiske sfære...
- \* Betydelige ændringer i den internationale arbejdsdeling, med "finansialisering" af økonomien, de-industrialiseringen af forskellige vestlige, især europæiske lande, omflytningen af den globale vareproduktion, især i Asien - uden at man dog skal ignorere den kendsgerning at USA, Tyskland og Japan stadig er store industrielle magter.
- \* De enkelte imperialistiske magters ujævne udvikling, hvor de er stærke på nogle områder og svage på andre. Det er tilsvarende mere komplekst end det tidligere var, at fastslå hierarkiet

mellem de imperialistiske stater. USA er selvfølgelig stadig nummer et. Det er den eneste magt, der kan påstå at være magtfuld på næsten alle områder. Men USA har ikke desto mindre måttet konstatere en relativ nedgang på det økonomiske område, og landet oplever begrænsninger i sin globale magt.

Karakteriseringen af de nye magter (Kina, Rusland) er ikke det eneste spørgsmål vi står overfor. Vi må også revurdere de traditionelle imperialismers ændrede status - og revurdere vores opfattelse af den imperialistiske verdensorden som sådan. Traditionelle begreber som "center" og "periferi", "Nord" og "Syd" må genjusteres, set i lyset af de voksende forskelligheder inden for hver af disse geopolitiske grupper.

## II. Kronisk geopolitisk ustabilitet

Det andet vi bemærker, er at den kapitalistiske globalisering ikke har skabt nogen stabil international "ny orden", faktisk lige modsat.

Der er en dominerende imperialistisk blok, som vi kan kalde "Atlant-blokken", fordi den er struktureret omkring Nordamerika/den Europæisk Union. Hvis vi skal give begrebet en geostrategisk betydning, i stedet for en geografisk betydning, inkluderer den faktisk også Australien, New Zealand og Japan. Det er en hierarkisk blok, ledet af USA. NATO er den faste, væbnede gren. Udstationeringen af dets tropper ved den europæiske grænse til Ruslands interessesfære viser, at dens oprindelige funktion ikke har mistet sin betydning, da grænsen igen er blevet til en konfliktzone.

NATO ønskede handling yderligere mod øst, men uden stor succes. Krisen i Mellemøsten viser at NATO ikke har en operationel struktur, der nemt er i stand til at gennemtvinge sit styre overalt. Der er voldsomme spændinger i forhold til den regionale søjle, Tyrkiet. Det har været nødvendigt at opbygge særligt tilpassede alliancer for hver situation, med regimer der er så meget hinandens modstandere som Saudi Arabien og Iran. Det militære bidrag til alliancen fra europæiske medlemmer er fortsat marginalt. En situation der affødte angreb på alliancen fra Donald Trump i begyndelsen af hans embedsperiode.

Ideologisk set er de herskende klasser konfronteret med en legitimitetskrise, og ofte institutionelle fejlfunktioner. De mister kontrollen med valgprocessen i nøglelande som USA (Trumps sejr i det republikanske primærvalg og derefter ved præsidentvalget), og i det Forenede Kongerige (Brexit).

Den nuværende kroniske krise har adskillige årsager.

- \* De imperialistiske stater har stadig som opgave at sikre gunstige betingelser for kapitalakkumulationen, men den globale kapital opererer mere uafhængig af staterne nu end tidligere. Denne adskillelse har været medvirkende til at opløse de tidligere "private jagtmarker", det vil sige områder med nærmest eksklusiv indflydelse fra verdens traditionelle imperialisme (dog i stor udstrækning med undtagelse af Latinamerika). Kapitalens mobilitet har haft ødelæggende virkninger på den sociale ligevægt og undermineret mulighederne for at nationale regeringer kan handle stabiliserende.
- \* Den kapitalistiske globalisering, finansialiseringen og den voksende internationalisering af produktionslinjer, har også svækket regeringernes magt til at implementere økonomiske politikker på vegne af de herskende klassers fælles interesser.
- \* Det hidtil usete niveau af finansialisering, udviklingen af fiktiv kapital, som er en iboende tendens i moderne kapitalisme, har antaget et betragteligt omfang i de senere år. Uden at forbindelsen afbrydes, fører det til en yderligere adskillelse af fiktiv kapital fra de

produktive processer, imens afstanden mellem den oprindelige låntager og långiver bliver længere. Finansialiseringen har medført kapitalistisk vækst, men dets overudvikling har skærpet modsætningerne i denne vækst.

- \* Gældssystemet arbejder nu i både Nord og Syd. Det er et nøgleredskab for det diktatur som virksomhedskapitalen udøver og det spiller en direkte politisk rolle for at fastholde og udvide den nyliberale orden, hvilket det græske eksempel bekræfter. Statsgæld bruges som en anledning til at tilbagerulle sociale sejre og afvikle offentlig service og - sammen med frihandelsaftalerne - forhindrer det de nationale regeringer i at implementere alternative politikker, for at komme ud af de sociale kriser.
- \* Den interne gældsætning af landene i det globale syd er i kraftig udvikling, til fordel for lokal kapital i hænderne på et borgerskab, der fortsat har komprador<sup>1</sup>-træk. Statsgæld udvikles ikke kun som en ekstern form, der understøtter dominansrelationerne mellem nord og syd, eller center og periferi. Kapitalistklassen i de dominerede lande bruger det også som redskab til akkumulation og dominans.
- \* Krisen i 2007-2008 havde ikke de samme ødelæggende effekter i mange af landene i det globale syd, som den havde i nord. Disse lande har været relativt beskyttet af den akkumulation af udenlandsk valuta, som blev understøttet af det varepris-boom, der var i starten af 2003 – og af den konstant lave rente. Men siden 2008 er statsgælden voksen med 50 % på verdensplan, takket være et lånesystem som fortsat er uforandret på trods af krisen. Og takket være at man i norden har ladet det offentlige overtage de private bankers underskud.
- \* På trods af en aggressiv politik om kun at tildele lån på baggrund af adgang til varer, er Kina blevet en af hovedkreditorerne vedrørende statsgæld, på linje med de traditionelle imperialistiske magter, de internationale finansielle institutioner og den store finanskapital. I tilfælde af krise, kan Kina udnytte gældstyngede lande ved hurtigere at indkræve deres aktiver og ad den vej forstærke sin egen rolle, som en af de store imperialistiske magter.
- \* En sand "valutakrig" er på vej. Det er et aspekt af inter-imperialistiske konflikter, hvor brugen af en bestemt valuta definerer kontrollerede områder.
- \* Geopolitiske alliancer var tidligere ”fastfrosset” af øst-vest-konflikten på den ene side og Sino-Sovjet-konflikten på den anden. I dag er alliancerne igen blevet flydende og usikre.
- \* Fremvæksten af revolutionære processer i den arabiske region og derefter de kontrarevolutioner, som opstod ud af de konkurrerende poler indenfor disse processer, har bidraget til at skabe en ukontrolleret situation i et stort område, der strækker sig fra Mellemøsten til Sahara – og videre endnu i dele af Afrika syd for Sahara.
- \* I starten, efter USSR's sammenbrud, havde borgerskabet og de (traditionelle) imperialistiske stater en erobrers attitude: Indtrængen på de østlige markeder, intervention i Afghanistan (2001) og Irak (2003)... Så blev de trukket ned militært og ramt af den finansielle krise, fremkomsten af nye magter og revolutionerne i den arabiske region... Alt dette førte til et tab af geopolitisk initiativ og kontrol: I dag er Washingtons rolle mere at reagere på kriser end at planlægge at gennemtvinge sin egen dagsorden.
- \* I denne sammenhæng bliver regionale magters rolle vigtig: Tyrkiet, Iran, Saudi Arabien, Israel, Egypten, Algeriet... Sydafrika, Brasilien, Indien, Sydkorea... Selvom de er i en

---

<sup>1</sup> Kompradorborgerskab er et borgerskab, som har et nært men underordnet samarbejde med udenlandske koncerner og international finanskapital. [Oversættelse]

underordnet rolle i det globale system, der er domineret af USA's hegemoni, spiller de deres eget spil, udover deres roller som regionale politibetjente (som Brasilien i Haiti). (Se kapitel IV).

- \* Finanskriserne i 1997-1998 og 2007-2008 afslørede modsætninger som er indbygget i den kapitalistiske globalisering. Det har haft store konsekvenser, som er både politiske (delegitimeringen af dominanssystemer), sociale (meget brutalt i de lande som blev direkte berørt), og strukturelle – herunder eksplosionen af gæld. Dette er baggrunden for de store demokratiske bevægelser som opstod få år senere (pladsbesættelserne), men også de åbent reaktionære og antidemokratiske udviklinger som er næret af ”middelklassernes” store frygt (se f.eks. Thailand).

Kombineret med den økologiske krise og den massive forflytning af befolkninger, skaber den strukturelle ustabilitet i verdensordenen nye former for fattigdom (se f.eks. Filippinerne), hvilket gør det nødvendigt for de progressive organisationer at iværksætte passende politikker.

### **III. Globalisering og uregerlighedskrisen**

De imperialistiske borgerskaber ønskede at udnytte Sovjetblokkens kollaps og Kinas åbenhed overfor kapitalismen, til at skabe markeder med ensartede regler, der ville tillade dem frit at investere deres kapital som de selv ville. Konsekvenserne af den kapitalistiske globalisering kunne ikke undgå at blive dybtgående - og disse konsekvenser blev yderligere forstærket af udviklinger, som kapitalisterne, i deres eufori, ikke ønskede at forudse.

Dette projekt indebar reelt:

- \* At fratage valgte forsamlinger (parlamerter, regeringer...) deres beslutningsmuligheder på nøglespørgsmål og kræve at de indarbejder beslutninger i deres lovgivning, som var truffet andetsteds, af WTO, af internationale frihandelsaftaler osv. Dermed rettedes et slag mod det klassiske borgerlige demokrati - der, på det ideologiske plan, blev oversat til "regeringsførelse" i stedet for demokrati.
- \* At man, i den altdominerende ret til "konkurrences" navn, ulovliggjorde de "passende metoder" til borgerskabets herredømme, som var udviklet gennem historiske processer i de enkelte lande og regioner (historiske kompromisser af den europæiske slags, den latinamerikanske form for populisme, statsstyring af asiatisk type, mange slags klientilisme...). Kendsgerningen er, at alle disse styreformere opstiller reguleringer af forholdet til verdensmarkedet, og dermed stiller hindringer i vejen for den imperialistiske kapitalis fri bevægelighed.
- \* At lovgivningen underordnes virksomhedernes rettigheder. Regeringerne skal garantere disse virksomheder den forventede profit, på bekostning af befolkningens ret til sundhed, et sundt miljø og en tryk tilværelse. Dette er en af de største udfordringer, som den nye generation af frihandelsaftaler giver. En generation som fuldender det grundlæggende system, der er skabt af store internationale institutioner som WTO, IMF og Verdensbanken.
- \* En endeløs spiral af ødelæggelse af sociale rettigheder. Det traditionelle imperialistiske borgerskab har virkelig taget bestik af svækkelsen og krisen i arbejderbevægelsen i det såkaldte "center". I "konkurrencedygtighedens" navn har de benyttet lejligheden til at gennemføre en systematisk offensiv, for at ødelægge de kollektive rettigheder, der blev erobret, især i perioden efter 2. Verdenskrig. Borgerskabet sigter ikke efter en ny "social kontrakt", der er mere favorabel for dem, men ønsker at slippe helt af med den slags aftaler,

og i stedet få fingrene i alle potentielt profitable sektorer, som har været uden for deres rækkevidde, fordi de leverer offentlige ydelser: Sundhed, uddannelse, pensionssystemer, transport og lignende.

- \* En voldsom fratagelsesproces fra de udbyttede og undertrykte, som understøttes af privatiseringen af offentlige ydelser og stigningen i privat gældsættelse. I et stigende antal lande kaster dette dem ud i en situation der minder om den skæbne som arbejderklassen havde i det nittende århundredes Europa. Særligt efter boligboblerne bristede i Japan (1990'erne), USA (2006-2007), Irland og Island (2008) og Spanien (2009) er to cifrede millioner af arbejderklassehusstande blevet smidt ud af deres boliger. I Grækenland fik bankerne, som en konsekvens af den tredje låneaftale med EU, frie hænder til at smide familier ud der ikke kunne betale deres huslejegæld.
- \* Fra USA til Chile, fra Det Forenede Kongerige til Sydafrika, er prisen på højere uddannelse steget, som en konsekvens af den nyliberale politik. Dette har tvunget to cifrede millioner af unge mennesker fra arbejderklassen til at påtage sig dramatisk gældsættelse. Dette er et massivt tilbageslag, efter udvidelsen af adgang til universiteterne i den forgangne periode. Gældssætning af småbønder spreder sig også verden over, med komplet umenneskelige konsekvenser: Mere end 300.000 småbønder har begået selvmord i Indien siden 1995 (en statistisk som end ikke medregner hverken jordløse bønder eller kvinder). Generelt forstærker den private gæld undertrykkelsen af de mest marginaliserede grupper – f.eks. er det særligt enlige forsørgere, som oftest er kvinder med børn, der rammes af udsmidning fra deres boliger.

## **En ny form for dominans**

Kapitalistisk globalisering medfører også:

- \* En ændring af nationalstaternes rolle og relationen mellem imperialistisk kapital og territorium. Med få undtagelser, er regeringer ikke længere med til at drive industrielle projekter i stor skala, eller er deltagere i udviklingen af social infrastruktur (uddannelse, sundhed..). Selvom de verden over stadig støtter "deres" transnationale virksomheder, føler sidstnævnte (givet deres magt og internationalisering) ikke den samme tilknytning til deres moderland, som de gjorde førhen: Forholdet er mere asymmetrisk end nogen sinde før. Statens rolle, som altid er essentiel, mindskes: Den bidrager til at fastsætte de regler, der generaliserer reglerne for kapitalens bevægelighed, åbner den offentlige sektor for den private sektors kapital, bidrager til ødelæggelsen af sociale rettigheder og holder befolkningen i ro.
- \* Så vi har med to hierarkiske systemer at gøre, der strukturer relationerne i verdensdominansen. Hierarkiet bestående af imperialistiske stater der, som vi har bemærket, allerede er et komplekst system (se punkt I), og hierarkierne af de store kapitalstrømme, der rækker hele vejen rundt om planeten i form af netværk. De to systemer overlapper ikke længere hinanden, selv om staterne servicere sidstnævnte.

Kapitalistisk globalisering repræsenterer en ny form for klasseherredømme, som er ufuldstændigt og strukturelt ustabil. Det medfører faktisk åbne legitimitetskriser med efterfølgende "uregerlighed" i mange lande og hele regioner, og en tilstand af permanent krise. De formodede centre for regulering i verdensskala (WTO, FN's sikkerhedsråd ...) er ikke i stand til at udfylde deres roller effektivt. Donald Trumps "Amerika først"-politik svækker de institutioner der fungerer som ramme om det internationale borgerskabs forhandlinger.

En klasse kan ikke herske permanent over et samfund, uden at mediere og indgå sociale kompromisser: Uden kilder til legitimitet, de være sig historiske, demokratiske, sociale, eller revolutionære. I kapitalens frie bevægeligheds navn, likviderer det imperialistiske borgerskab århundreders "know-how" på dette område, mens aggressiviteten i de nyliberale politikker opløser den sociale sammenhængskraft, i et stigende antal lande. Den kendsgerning, at i et vestligt land som Grækenland, store dele af befolkningen har fået frataget adgangen til sundhedsvæsenet og sundhedstjenester, siger meget om det europæiske borgerskabs kompromisløse linje.

Da der stadig fandtes imperier, var det nødvendigt at sikre stabiliteten i de koloniale besiddelser - såvel som det (omend i mindre omfang) var nødvendigt i indflydelsessfærerne under den Kolde Krig. I dag har mobiliteten og finansialiseringen betydet at denne nødvendighed afhænger af tid og sted. Det betyder at hele regioner kan blive overladt til kroniske kriser på grund af globaliseringens slag. Udslidte diktatoriske regimers implementering af nyliberale diktater fremprovokerede de folkelige opstande i den arabiske verden, såvel som store mobiliseringer i Afrika, åbenlyse regimekriser og voldelige kontrarevolutionære svar, hvilket førte til akut ustabilitet.

Det særlige ved den kapitalistiske globalisering er, at den tilpasser sig kriser, som en permanent tilstand: Kriser bliver et grundlæggende kendetegn ved den normale funktionsmåde i det nye globale dominanssystem. Førhen var ophedet ustabilitet forbundet med udbrud af økonomiske kriser, et særligt øjeblik mellem lange perioder af "normalitet" – det vil sige relativ stabilitet. Der udbryder helt åbenlyst fortsat kriser, men det sker nu i et andet miljø.

## **IV. De nye (proto), (sub)imperialismer**

Efter 1991 troede de traditionelle imperialistiske borgerskaber, at de ville gennemtrænge markederne i de tidligere såkaldte "socialistiske" lande, til et punkt hvor disse var naturligt underordnede. Man overvejede endog om NATO fortsat ville have en funktion i forhold til Rusland. Denne hypotese var ikke absurd, som man kunne se i Kina i starten af 00'erne, og Kinas betingelser for deltagelse i WTO, (som var meget favorable for den internationale kapital). Men tingene gik anderledes - og det lader til at de etablerede magter ikke har overvejet dette, hverken seriøst eller i begyndelsen.

For første gang i halvandet århundrede (dengang var det Japan) er en ny kapitalistisk stormagt på vej frem, også denne gang i Asien: Kina. Et afgørende forhold, som er resultatet af en bestemt historisk udvikling.

I Kina er et nyt borgerskab blevet skabt, som udspringer i landet og i selve regimet. Det er sket hovedsageligt gennem "borgerliggørelsen" af bureaukratiet, der har omformet sig selv til en besiddende klasse, ved hjælp af de nu velkendte mekanismer. På den måde har det genskabt sig selv på en uafhængig basis (arven fra den maoistiske revolution) og ikke som et borgerskab, der fra starten var organisk underordnet imperialismen. Kina er derfor blevet en kapitalistisk magt, og ydermere et permanent medlem af FN's Sikkerhedsråd med vetoret (alt dette gælder også for Rusland), og selve dets samfundsmæssige fundament, som er arven fra en meget egenartet historie, er fortsat original (arbejdet med at analysere dette samfund, som er resultatet af en meget specifik historie, uden fortilfælde, er langt fra afsluttet).

Uanset svaghederne i dets regime og i dets økonomi, er Kina blevet verdens næststørste magt. Siden 2013, under ledelse af Xi Jinping, har Beijing ført en udenrigspolitik der i stigende grad er ambitiøs, aggressiv og klart imperialistisk: Indsættelse af militær (særligt Djiboutibasen), konsolideringen af indflydelseszoner og underordningen af andre landes regeringer, etablering af kontrol over landområder og mineralressourcer, kapitaleksport og overtagelsen af firmaer i udlandet, samt

forarmelsen og smadringen af lokale befolkninger... I mange lande oplever arbejderklassen konsekvenserne af disse tiltag. Siden 2017 har Kina været i gang med det gigantiske projekt om at udvide mod vest, kaldet "den nye silkevej", som har til formål at forøge Kinas økonomiske, finansielle, politiske og militære tilstedeværelse i det Indiske hav, Mellemøsten og Afrika, Centralasien og Europa, og Latinamerika.

Det kinesiske eksempel er unikt. Rusland er fortsat økonomisk afhæng af eksport af råvarer (hvoraf petroleumsprodukter udgør to tredjedele). Ruslands internationale rolle er i høj grad forbundet med størrelsen på dets arsenal af atomvåben (styrkeforhold på verdensplan) og på effektiviteten af dets lokale indsatsstyrker (Krimhalvøen, Syrien). Rusland implementerer imperialistiske politikker, men uden at det, ligesom i Kina, giver anledning til fremvæksten af en ny og rigere imperialistisk magt (derfor brugen af begrebet "proto" for at kvalificere beskrivelsen).

BRIKS-landene har forsøgt at agere i fællesskab på verdensmarkedet, uden synderlig succes. De lande, der udgør denne skrøbelige "blok" spiller ikke i samme division. Brasilien, Indien og Sydafrika kan sandsynligvis betegnes som sub-imperialisme - et begreb, der stammer fra 1970'erne - og som regionale politibetjente, men med betydelige forskelligheder i forhold til deres fortid: De nyder godt af en betydelig større frihed til at eksportere kapital (se f.eks. det "store spil", der er begyndt i Afrika, med konkurrence mellem USA, Canada, Storbritannien, Frankrig, Indien, Brasilien, Sydafrika, Kina, Qatar, Tyrkiet, Nigeria, Angola... ).

## **Kapløbet om Afrika**

Når det kommer til plyndringer og røveri af naturressourcer, fratagelsesprocesser, fejlslagne stater, erodering af social sammenhængskraft, væbnede konflikter og militarisering af politik, kæmper resten af verden for at følge trop med Afrika.

I kontekst af den multidimensionelle civilisationskrise, som menneskeheden er konfronteret med, er et nyt kapløb om Afrikas mange naturressourcer under opsejling. Fra den koloniale periode til i dag, har udvindingen af naturressourcer været det dominerende i Afrikas økonomi. Som Walter Rodney beskrev om en tidligere periode, fungerede udvindingen af bl.a. jern, uran, diamanter, guld og gummi og andre dyrebare varer, som brændstof for industrialiseringen og kapitalismens ekspansion i vesten. Det skete på bekostning af den økonomiske og sociale udvikling i Afrika, ligesom det korrumperede den politiske proces på kontinentet.

I dag, hvor hungren efter strategiske mineraler, olie og andre varer fortsat hærger kontinentet, fortsætter jagten efter profit og hegemoni, med at fungere som brændstof, for viljen til at udvinde naturressourcer for enhver pris, uanset konsekvenserne for leveforhold og miljø. Den ødelæggelse som dette har medført for Afrikas befolkning, kan illustreres af talrige eksempler, men måske er eksemplet med det naturressourcerige land den Demokratiske Republik Congo det mest overbevisende. Under Congos jord vurderes der at ligge naturressourcerigdomme svarende til 24 milliarder dollars (i 2011 priser), inklusiv store mængder olie, guld, diamanter, coltan der bruges i computerchips, kobolt og nikkel der bruges i flymotorer og bilbatterier, kobber til badeværelsesrør, uran til bomber og kraftværker, og jern til nærmest hvad som helst. Den rigdom er baggrunden for ufattelig lidelse, fordi befolkningen i massivt omfang tvinges bort fra jorden.

IMF, Verdensbankens strukturelle tilpasnings- og stabiliseringsprogrammer, såvel som handelsaftalerne med EU og USA, har skabt en straffrihedens arkitektur på kontinentet. Som en viderebygning på dette, er Afrika blevet et nøgleområde for inter-imperialistisk rivalisering. Nye magter forsøger at udleve deres imperialistiske ambitioner, ved at deltage i kapløbet om Afrika. Kina, som er blevet den største investor i Afrika, har fået følgeskab af Rusland, Indien, Brasilien og



Sydafrika – ikke som en del af et handlingsprogram for BRIKS-landene, men på trods af at de tilhører BRIKS-klubben, hvilket siger meget om BRIKS-projektet i sig selv.

Ifølge en rapport fra 2016 har Kina siden 2015 investeret i 293 projekter i Afrika, af typen udenlandsk direkte investering. Det svarer til investeringer for i alt 66,4 milliarder dollars. Størstedelen er investeringer i miljødelæggende mega-projekter, hvor Kina er ansvarlig for omkring en fjerdedel af alle investeringer. Det er her hvor den afrikanske unions Program for Infrastrukturudvikling møder Kinas projekt om ”den nye Silkevej”.

### **Her kan drages tre midlertidige konklusioner:**

1. Konkurrencen mellem de kapitalistiske magter er genoplivet. Disse konflikter er i virkeligheden konflikter mellem kapitalistiske magter, og således kvalitativt anderledes end den tidligere periodes konflikter. De kan føre til reelle handelskrige.
2. Hvad angår kapitalens fri bevægelighed, kan borgerskaberne (selv de underordnede af dem), og de transnationale selskaber i "Syd", bruge de regler, som det traditionelle borgerskab lavede efter 1991, til deres egen fordel. Det gælder især når vi taler om investeringer, hvilket gør konkurrencen på det globale marked mere kompleks end tidligere. For så vidt angår varebevægelserne, er arbejdernes indbyrdes konkurrence ganske vist stadig i høj grad drevet af virksomheder i de traditionelle imperialistiske centre. Det er disse virksomheder og ikke firmaer i produktionslandene, der kontrollerer adgangen til forbrugerne i de udviklede lande; imidlertid er dette i dag mindre sandt for Kinas vedkommende og også for Indiens og Brasiliens vedkommende. De ”regionale” magters manøvrerum er ikke nødvendigvis fakta der kan slås fast en gang for alle, hvilket situationen i Brasilien viser. Her er USA ved at genvinde sin indflydelse.
3. Den herskende klasse står ikke blot med en legitimitetskrise, men også med en ideologisk krise. Det kan ses på omfanget af den institutionelle krise, når den "forkerte" kandidat vinder over de etablerede (Trump i USA), når valget i sig selv mister legitimitet, i en voksende del af befolkningens øjne. Ude af stand til at give svar, vil borgerskaberne i stigende grad ty til "del og hersk"-strategier, og bruge racisme, islamofobi og anti-semitisme, fremmedhad og stigmatisering, hvad enten det drejer sig om koreanere i Japan, eller efterkommere af afrikanere i USA og Brasilien, muslimer i Indien, shiitter, sunnier eller kristne i muslimske lande... Kampen mod racisme og fremmedhad er mere end nogensinde et felt der har afgørende betydning på internationalt plan. Det samme gælder for andre former for diskrimination (køn, seksualitet, socialt... ).

## **V. Nye kræfter på den yderste højrefløj, nye fascismer**

En af de første konsekvenser af den kapitalistiske globaliserings fænomenalt destabiliserende kraft, er den lige så spektakulære fremkomst af det nye yderst højre og nye fascismer med (potentielt) massebasis. Nogle antager relativt traditionelle former så som nynazisterne i Gyldent Daggrø i Grækenland, det tyske NDP, Jobbik i Ungarn. Andre er baseret på nye fremmedfjendske strømninger og på en tilbagevenden til national identitet. Fremvæksten af denne type højrefløj er særligt udtalt i nogle europæiske lande, f.eks. det nederlandske PVV, det franske Front National, det italienske Liga Nord, det østrigske FPÖ, ”de Sande Finner”, det britiske UKIP... De drager fordel af

den tredobbelte sociale, institutionelle og identitetsmæssige krise. Deres økonomiske programmer varierer, men de er fælles om en voldelig anti-indvandrer-diskurs og en islamofobisk racisme.

I Nederland, men også i Frankrig og andre lande, har den yderste højrefløj haft succes med at bryde ud af rollen som ideologisk marginaliseret, ved at forandre parametrene i den politiske debat. Således har andre politiske kræfter, fra den traditionelle højrefløj til centrum-venstre, overtaget den yderste højrefløjs positioner. Regeringer forsøger at vinde ny opbakning ved at puste til nationalismens flammer og til ideen om den ydre trussel: "invasionen" af udenlandsk kapital og migranter. I USA førte Donald Trump, som politisk outsider, en valgkampagne der oprindeligt havde sine rødder i bevægelsen for hvidt overherredømme.

Andre strømninger på den yderste højrefløj vokser frem i skikkelse af religiøs fundamentalisme. Det gælder indenfor alle "de store" religioner (kristen, hinduistisk, buddhistisk, muslimsk...), eller i form af "national-religiøs" fundamentalisme (den zionistiske yderste højrefløj)... Disse strømninger udgør alvorlige trusler i lande som Indien, Sri Lanka og Israel.

Disse kræfter har været i stand til at vinde indflydelse på regeringer så vigtige som den amerikanske i Bush-perioden. I Frankrig har de mest reaktionære dele af den katolske kirke haft stor indflydelse på udviklingen af præsidentvalgskampagnen (til støtte for Fillon) og de spiller en central rolle i adskillige østeuropæiske lande, herunder Ungarn. Kristne radikale evangelister forårsager kaos i Latinamerika og Afrika. Så den muslimske verden har ikke monopol på dette felt, selvom det dér har antaget en særlig international dimension, med "grænseoverskridende" bevægelser som Islamisk Stat og Taliban (se situationen i Pakistan), og med mere eller mindre formelle netværksforbindelser, fra Marokko til Indonesien og i Filippinernes sydlige områder.

Den yderste højrefløj koordinerer også internationalt på de mest forskelligartede måder. Alexander Dugins "eurasiske bevægelse" bringer forskellige nye kræfter på den yderste højrefløj sammen. Fascisterne, "konspirationsteoretikerne", "lejr-tænkerne" og forskellige religiøse fundamentalister indgår i et netværk, som er åbent overfor farlige "rød-brune" alliancer.

Generelt set må vi lave yderligere analyser af den yderste højrefløj, hvad enten de er religiøse eller ej: De er ikke bare gentagelser af fortiden, de er udtryk for nutiden. Dette gælder især de religiøse fundamentalistiske strømninger. Det er vigtigt at definere dem politisk for at forstå den rolle de spiller (husk på at for ikke så længe siden var der en betydelig del af den internationale venstrefløj, der så fundamentalistisk islam som et udtryk for en "objektiv" progressiv, omend ideologisk reaktionær, anti-imperialisme). Det er også nødvendigt for at bekæmpe "essentialistiske" fortolkninger af "sammenstødet mellem civilisationer".

Disse bevægelser er højreekstreme og kontrarevolutionære strømninger. De har bidraget til at standse dynamikken i de folkelige revolutioner, der blev født af det "arabiske forår". De har hverken monopol på ekstrem vold (se Assad regimet!) eller "barbari" (den imperialistiske verdensorden er "barbarisk"). Men den kontrol og terror de udøver over samfundet kommer "nedefra", hvad der i mange tilfælde giver mindelser om mellemkrigstidens fascismer, før disse kom til magten.

Som alle politiske ord og udtryk bruges fascisme for hyppigt og fortolkes på forskellige måder. Imidlertid diskuterer vore egne organisationer dette spørgsmål - hvordan fundamentalister og nationalistiske bevægelser på den yderste højrefløj udvikler sig, hvem af dem der kan betegnes som fascistiske ud over Islamisk Stat - for eksempel i lande som Pakistan (Taliban-bevægelsen), og Indien (RSS). "Teofascisme" kunne være en almen betegnelse for denne type bevægelser, der inkluderer alle religioner.

Hvad end der måtte være det mest passende tillægsord, til at beskrive de nye højreekstremistiske bevægelser, så stiller deres voksende magt, vores generation af politiske aktivister, overfor en udfordring, som vi ikke stod med i den forgangne periode – nemlig opbygning af "antifascistisk" modstand i stor skala. Vi må arbejde med dette, og for at kunne det, har vi behov for at samle nationale og regionale analyser og erfaringer.

Mere generelt betyder fornyelsen af den radikale højrefløj en styrkelse af et farligt, reaktionært fremstød, der sigter på at sætte spørgsmålstegn ved især kvinders og LGBT personers rettigheder, ofte med støtte fra de institutionaliserede kirker hvad angår abort (i Spanien, hvor en reaktionær lov, der skulle forbyde retten til abort, blev stemt ned, i Italien, Polen, Nicaragua...), familielovgivning (hvor der advokeres for et meget konservativt syn på kvinders rolle...), og der udløses ligefrem deciderede heksejagter på homoseksuelle (Iran, afrikanske lande hvor evangeliske strømninger er magtfulde..) eller transpersoner. Der er tale om et frontalt angreb på kvinders ret til selvbestemmelse og på dem der kræver retten til anerkendelse for forskellige seksuelle orienteringer. Rettigheder der var blevet tilkæmpet efter lange kampe.

Disse bevægelser retter sig særligt imod de kvinder, der er udsat for den dobbelte racistiske og sexistiske undertrykkelse. I mange vestlige lande vinder bevægelserne frem gennem islamofobisk propaganda (også selvom det ikke er det eneste varemærke for disse partier og bevægelser). En propaganda der især er rettet mod muslimske kvinder, særligt dem der bærer slør. Aggressioner imod kvinder der bærer slør er generelt stærkt tiltagende.

Imens nogle bevægelser tydeligt angriber kvinder og LGBTQI-personer, ser vi som et nyt fænomen homonationalisme og feminationisme i de europæiske lande, i USA og i Israel, der under påskud af at forsvare kvinder og LGBTQI-personer, angriber dele af befolkningen, så som migranter eller muslimer, ved at beskyldte dem for at voldtage kvinder, eller påstå, at Islam er imod homoseksualitet. Disse bevægelser er vokset i de seneste år, og de er reelt meget tæt forbundet med den yderste højrefløj. Som et resultat af dette, oplever den yderste højrefløj, i nogle imperialistiske lande, spændinger imellem dem der ønsker at appellere til sexismen og heterosexismen i sin basis, og dem som forsøger at bruge kvinde- og LGBTQI-rettigheder til at nære islamofobi og fordomme imod indvandrere.

Selvom homonationalismen på den yderste højrefløj i imperialistiske lande på den ene side og anti-LGBT-kampagnerne på den yderste højrefløj i dominerede lande på anden side, ser ud til at stå i modsætning til hinanden, forstærker de faktisk gensidigt hinanden. De har det til fælles at de opfatter homoseksualitet og LGBT-rettigheder som noget der eksporteres fra de imperialistiske lande. Denne løgnagtige opfattelse må bekæmpes af bevægelser så som den internationale queer-kampagne imod pinkwashing<sup>2</sup> af Israel.

Set i lyset af de religiøst fundamentalistiske bevægelser i vores respektive stater, både historisk og for nyligt, må vi genbekræfte vigtigheden af statslig sekularisme og samtidig den enkeltes frihed til at udøve sin religion.

Staten skal være sekulær, uden at påtvinge lokale fællesskaber sekularisme og uden at bruge sekularismen som et redskab til at angribe minoriteter. En sekulær stat betyder ikke, at fællesskaber og enkeltindivider skal sekulariseres på en måde, der krænker deres menneskerettigheder.

---

<sup>2</sup> Begrebet Pinkwashing betyder at man forsøger at promovere virksomheder, lande, produkter osv. ved at påstå at de forsvare LGBT-personers interesser.

Ligeledes er friheden til at udøve sin religion ikke det samme som religiøse lederes ret til at udøve magt og kontrol ved hjælp af statsapparatet. Religionsfrihed betyder udelukkende friheden til at udøve sin egen tro. Det betyder ikke at religiøse ledere, som f.eks. i Libanon, skal have myndighed til at udøve deres version af 'religiøse love'.

Vi hæfter os ved, at begge disse former for religiøs magtudøvelse betyder undertrykkelse af kvinder, af deres kroppe, og af deres liv. De religiøse love er stærkt afhængige af familien som enhed og af opdelingen i kønsroller for hhv. mænd og kvinder. I Libanon er der f.eks. ingen statslig lovregulering vedrørende den enkelte borgers rettigheder, men derimod kun religiøse love, styret af de forskellige sekter.

Også i lande hvor adskillelsen af stat og kirke har været et historisk fremskridt, som Italien og Mexico, må vi understøtte, at denne opdeling hele tiden udviskes, ligesom vi har set, at der knyttes stadig tættere bånd mellem højtstående politikere og kirkelige ledere, især når det gælder emner der har med kvinder og LGBT-rettigheder at gøre.

Disse kontakter og netværk har, selv om det ikke bliver sagt åbent, til formål at samordne beslutninger angående kvinders kroppe og deres liv, som i Mexico vedrørende abort. Beslutninger der følgelig truer vores liv.

Nyliberal konservatisme, der har til formål at styrke den patriarkalske familie på bekostning af kvinder, og blokere for adgangen til skilsmisse, har ført til en alarmerende vækst i omfanget af vold mod kvinder i hjemmet. Udover straffriheden for gerningsmændene, har nedskæringer på den materielle og økonomiske støtte til ofrene for vold i hjemmet, skabt et socialt miljø der fremmer mænds vold mod kvinder.

Teofascistiske bevægelser udøver systematisk seksuel vold mod kvinder og mindreårige i de områder som de har kontrol over, især i form af voldtægt og sex-slaveri. De bruger dette til at rekruttere nye medlemmer og som en del af kampen imod andre grupper. I Irak og Syrien er tusinder af yazidikvinder og kurdiske kvinder blevet taget til fange og voldtåget af medlemmer af Islamisk Stat.

## **VI. Autoritære regimer, og krav om demokrati og solidaritet**

Den reaktionære højrefløjs vækst understøttes af ideologien om "national sikkerhed", som de borgerlige regeringer fremfører i kampen mod terrorismen og i den "illegale" indvandrings navn.

Disse regeringer udnytter den frygt, der således skabes, til at styrke lov-og-orden-staten, til at etablere regimer hvor politiet får mere og mere magt, og hvor autoritære forholdsregler accepteres: Hele befolkninger bliver nu betragtet som "mistænkelige personer", der udsættes for overvågning.

I den region af verden der blev påvirket af den revolutionære proces, som tog sin begyndelse i Tunesien og Egypten, har de nye statsapparater, som var optaget af at knække den folkelige kamp for frigørelse, brugt hele spektret af grufulde praksisser. Og deres vold er blevet forstærket af konkurrencen mellem forskellige magter. I Syrien, Yemen, Libyen og delvist i Irak er det igennem den totale krig, at karikaturerne på statsmagter og deres allierede på den ene side (Iran og Rusland overfor golfmonarkierne), og jihadisterne på den anden side, har påtaget sig opgaven med at smadre bevægelserne for frihed og social retfærdighed. I Egypten, og nu også i Tyrkiet, er radikaliseringen

af de rystede regimers undertrykkelse, resulteret i en ødelæggelse af demokratiske forhåbninger, der er uden fortilfælde. Det kurdiske folk, som nægter at opgive kampen, er ofre for Erdogans regime. Samtidig udnytter staten Israel, under Netanyahu, det herskende kaos, general Sissis meddelagtighed og, frem for alt, den amerikanske præsident Trump, til at kvæle det palæstinensiske folk endnu mere. De nordafrikanske lande og Libanon ser ud til, i mindre grad, at være påvirket af den stærke kontrarevolutionære vind, selvom det marokkanske monarki ganske vist strammer sin jernhandske. I Tunesien, som udgjorde den vugge hvorfra der åbnede sig en proces i slutningen af 2010, er de sociale bevægelser ikke blevet knust, om end manglen på perspektiv i dag påvirker situationen negativt.

Ikke desto mindre fortsætter protestbevægelser med at vokse frem tværs over regionen, hele vejen til Iran. De undertrykkende politikker, der forfølges under påskud af ”kampen mod terrorisme”, den destruktive nyliberalisme og den dybe korrupsion, kan ikke overvinde det forhold at de uddannede ungdomsgenerationer er rasende over deres mangel på muligheder i livet.

I Latinamerika er de regeringer og partier, der blev kaldt ”progressive”, i krise. Dette gælder både for erfaringerne af den socialliberale type og også de mere radikale bolivarianske erfaringer. De betaler prisen for deres indrømmelser overfor nyliberalismen og/eller for begrænsningerne ved en ny-udviklingsorienteret politik, fokuseret på eksport af fossile brændsler og råvarer.

Disse ”progressive” erfaringers svagheder har understøttet en brutal reaktionær offensiv fra den pro-imperialistiske og antidemokratiske højrefløj. Den umenneskelige nyliberale offensiv imod arbejderes rettigheder, imod kvinder, oprindelige folk og de dele af befolkningen som har afrikansk baggrund, antager to former, der gensidigt komplementerer hinanden: Valgsejre (Argentina, Chile) og pseudo-konstitutionelle statskup (Honduras, Paraguay og Brasilien).

Der har udviklet sig en bred folkelig modstand, som tager forskellige former, imod disse angreb, imod statskuppene og imod de reaktionære og inhumane manøvrer der udspiller sig på kontinentet. Antikapitalister deltager aktivt i disse mobiliseringer og forsøger at forstærke den dynamik i bevægelserne der er rettet imod systemet.

Selv i de lande der er præget af den gamle borgerligt demokratiske tradition, ser vi virkelige regime-forandringer. Love der svarer til borgerkrigssituationer bliver vedtaget under dække af at være anti-terrorisme. Masseovervågningssystemer bliver opsat. Militæret anvendes som politi (Frankrig) eller politiet militariseres. Undtagelsestilstande bliver indarbejdet i den gældende lovgivning. Den udøvende magt udvider sin autoritet på bekostning af retsvæsenet.

Svækkelsen af den borgerlige demokratiske stat, som skulle forestille at være udtryk for befolkningens vilje, betyder at kvinder og andre historisk set svagere stillede grupper i samfundet, stilles i en udsat position overfor markedets ”barbariske” love, hvor kun den stærkeste overlever. Opgivelsen af den sociale kontrakt, som vi kendte den i anden halvdel af det tyvende århundrede, har åbnet døren for at den multinationale kapital kan overtage alle fælles goder. Og denne proces har udvidet sig, også til de personlige og intime sfærer af kvinders kroppe og vitale organer (og menneskers generelt).

Den fortsatte generalisering af undtagelsestilstande bidrager til at umenneskeliggøre hele sociale grupper: Minoriteter, migranter osv. Den systematiske brug af ”forbrydelser” som blasfemi, majestætsfornærmelse, angreb på nationalidentitet eller sikkerhed, bidrager til dette. Den snigende tilbagevenden til umenneskeliggørelsens politik (som nærede gårdsdagens folkemord) er ikke blot et tegn på reaktionære, men på kontrarevolutionære, tendenser.

Kapitalistisk globalisering har fremprovokeret krisen i de såkaldte demokratiske institutioner (der hvor de eksisterede) og for den borgerlige parlamentarisme. Konfronteret med dette tab af

legitimitet, går den dominerende udvikling i retning af etableringen - pludseligt eller snigende - af autoritære regimer, der ikke er underlagt befolkningens kontrol. (Undtagelsen der bekræfter reglen, er at de tidligere militærdiktaturer, stadig kan være nødt til at dele ud af deres magt, som i Burma, uden at der dog etableres demokratiske regimer). Folket nægtes simpelthen retten til at vælge, med henvisning til aftaler og reguleringer, der er underskrevet af deres regeringer.

Det demokratiske imperativ: "Ægte demokrati nu!", får derfor en mere grundlæggende og mere aktuel karakter, end det ofte var tilfældet tidligere, hvilket gør det muligt at give kravet et alternativt, folkeligt indhold. På samme måde gør de nyliberale politikkers universelle karakter, og den medfølgende markedsgørelse af "fælles ejendom", det muligt at skabe en samling af de forskellige former for social modstand, som det f.eks. sker i bevægelsen for global retfærdighed. Konsekvenserne af klimaforandringerne, der allerede er mærkbare, åbner også et nyt felt for anti-kapitalistisk samarbejde.

Imidlertid går de varige effekter af arbejderbevægelsens nederlag og af nyliberalt ideologisk hegemoni, og det socialistiske alternativs tab af troværdighed, imod disse positive tendenser. Det er vanskeligt at sætte protestbevægelsernes - somme tider betragtelige - succeser i et langtidsperspektiv. I denne sammenhæng kan den meget akutte undertrykkelse styrke en "lukket" identitets-baseret modstand, hvor det undertrykte samfund forholder sig med ligegyldighed overfor den skæbne, der bliver andre undertrykte folk til del (som i tilfældet med "homo-nationalisme"). Også den religiøse karakter som mange konflikter antager, bidrager til splittelsen mellem de undertrykte og udbyttede.

Den nyliberale orden kan kun gennemtvinges, hvis den lykkes med at ødelægge de gamle sammenhold og samtidig formår at kvæle fremvæksten af nye sammenhold. Uanset hvor nødvendigt det er, kan vi ikke forvente at solidaritet vil vokse "naturligt" frem, som svar på krisen, ligesom vi heller ikke kan forvente internationalisme, som et naturligt svar på den globaliserede kapital. Der må gøres en samordnet og systematisk indsats på dette område.

## **VII. Kapitalistisk ekspansion og klimakrisen**

Fjerde Internationales syttende verdenskongres vedtog en resolution om økologi. Vi noterer kort at reintegrationen af den sino-sovjetiske "blok" ind i verdensmarkedet, har ført til en enorm udvidelse af det geografiske område, hvor kapital dominerer, hvilket har ført til en dramatisk acceleration af den globale økologiske krise, på mange fronter. Reduktionen i udledningen af drivhusgasser må og skal begynde nu, uden yderligere forsinkelse, i de store udledningslande i syden og ikke kun i norden.

I den kontekst må vi undgå, at betalingen af "klimagælden" til syden, understøtter verdenskapitalismens udvikling og kommer enten de japansk-vestlige transnationale selskaber som opererer i syden, eller sydens transnationale firmaer, til gode (så som den brasilianske agro-industri, osv.). Dette vil kun medføre yderligere sociale og miljømæssige kriser.

Der er helt sikkert altid behov for "Nord-Syd solidaritet", for eksempel når det drejer sig om ofrene for klimakaoset. Imidlertid er der, set fra arbejderklassens synspunkt, nu mere end nogen sinde før, tale om en fælles "kamp mod systemet" der er på dagsordenen, når det drejer sig om Nord-Syd relationer: Det vil sige en fælles kamp for et antikapitalistisk alternativ og en anden opfattelse af udvikling i "Nord", såvel som i "Syd".

Udgangspunktet er den socio-miljømæssige kamp for at "ændre systemet, ikke klimaet". Basis for denne kamp består af sociale bevægelser, og ikke kun specielle koalitioner om klimaet. Vi må

derfor arbejde på sammenhængen mellem de to. Hvis vi ikke "økologiserer" de sociale kampe (ud fra eksemplerne på hvad der allerede kan opnås i bonde- og bykampe), vil forøgelsen af antallet af "klima"-mobiliseringer forblive overfladisk.

Som resultat af de stigende globale temperaturer, smelter polerne, vandstanden stiger, vandreserver tørrer ud, ørkener vokser, ferskvand bliver sjældnere, landbruget trues og ekstreme vejr-situationer bliver hyppigere. Supertyfonen Haiyans effekt i Filippinerne overgik alt hvad vi var blevet advaret om. Den fremtid, som vi var blevet advaret imod, er her allerede. Dette har destabiliserende konsekvenser, der rækker langt videre end til de direkte ramte regioner, og det giver anledning til en kædereaktion af spændinger. (Se spændingerne mellem Bangladesh og Indien på spørgsmålet om flygtninge, eller konflikterne mellem stater om kontrol med vandreserver). Organiseringen af ofrene for klimakaoset, forsvaret for dem og støtten til deres selvorganisering, er i høj grad en del af selve grundlaget for klimakampen.

Et andet nøglespørgsmål er fødevarer-suveræniteten, der giver folk retten til, og muligheden for, at definere deres egne fødevarer-systemer. Det vil give kontrollen til dem der producerer, distribuerer og forbruger maden, i stedet for til de virksomheder og markeds kræfter, der dominerer det globale fødevarer-system. Det vil betyde afslutningen på beslaglæggelse af jord, og det vil kræve en omfattende omfordeling af jord, for at give jorden til dem, der producerer fødevarerne.

Det er muligt, at miljøkrisens største enkeltstående skadevirkning, er den indvirkning som krisen har på biodiversiteten – hvad der kaldes 'den sjette uddøen'. Vores egen fremtid som art kan ikke adskilles fra denne krise i biodiversiteten.

## **VIII. En verden af permanente krige**

Vi har godt og grundigt bevæget os ind i en verden af permanente krige (i flertal). Denne situation af permanent krig relaterer sig ikke kun til internationale konflikter. Den karakteriserer også den interne situation i nogle lande i Afrika og i Latinamerika, så som Mexico.

Krige er kommet for at blive, med mange udtryksformer. Vi er nødt til at genoverveje hvordan de udkæmpes, især af folkelige modstandsbevægelser, for bedre at forstå kampens betingelser, den virkelige situation, og de konkrete krav til solidariteten. For at gøre dette må hver krig analyseres specifikt. Vi er konfronteret med meget komplekse situationer, som f.eks. i øjeblikket i Mellemøsten, hvor der, indenfor rammen af en enkelt skueplads af operationer (Irak-Syrien), er sammenkoblede konflikter med specifikke karakteristika, som afføder spændinger og modsætningsforhold mellem progressive kræfter.

Imidlertid har vi brug for et kompas i en meget kompleks geopolitisk situation:

Klasseselvstændighed imod imperialismen, imod militarisme, imod fascisme og imod fremkomsten af "identitetsbevægelser" som er "antisolidariske" (racistiske, islamofobiske og antisemitiske, fremmedfjendske, kasteistiske, fundamentalistiske, homofobe, misogyne, maskulinistiske...).

Den der siger krig bør også sige fredsbevægelse. Eftersom krigen er meget forskellige fra hinanden, er opbygningen af en synergi mellem fredsbevægelser ikke åbenlys. Alligevel er der, særligt i Asien, permanente fredsbevægelser. Strategisk set vil det på det eurasiske kontinent særligt være disse spørgsmål, som kan overvinde de grænser, der er arvet fra den kolde krig.

Vi må bekræfte vores solidaritet med de befolkninger som er ofre for militarisme, og med alle de folkelige modstandskampe der kæmper imod disse krige, som er fremprovokeret af den nyliberale orden og statsmagternes ambitioner. Vi må give fornyet opmærksomhed til kampen for universel atomnedrustning, i forlængelse af vedtagelsen af FN-resolutionen om dette spørgsmål og

nobelprisbelønningen til den organisation der var omdrejningspunktet for beslutningen (den Internationale Kampagne for Afskaffelse af Atomvåben).

## **IX. Supermagtens begrænsning**

Den globale kapitalismes fælles regelsæt forhindrer ikke, at nogle lande fortsat er mere lige end andre; USA tillader sig at gøre ting, som de ikke tillader andre at gøre. Man spiller på dollarens rolle for at "eksportere" sin "ret" til at foretage retlige skridt, man kontrollerer mange af de mest avancerede teknologier og man disponerer over en militærmagt uden lige. USA's statsapparat har stadig globale herskerfunktioner, som andre ikke har - eller ikke længere har midlerne til at opretholde. Det nye er dog, at USA igennem det seneste årti er blevet konfronteret med et Kina, der afprøver sin internationale ekspansion, således at USA ikke længere er alene om dette felt.

USA er fortsat den eneste supermagt i verden - og dog har man tabt alle de krige man har engageret sig i, fra Afghanistan til Somalia. Fejlen ligger måske i den nyliberale globalisering, der forhindrer USA i at konsolidere sine midlertidige militære gevinster på samfundsmæssigt plan (i alliance med lokale eliter). Det skyldes måske også privatiseringen af hære, hvor private firmaers lejesoldater spiller en større og større rolle, såvel som de "uofficielle" bevæbnede bander, der arbejder for særinteresser (store firmaer, eller familier, der ejer store landområder eller har store forretningsinteresser).

Sagen er også den, at denne magt, hvor "super" den end måtte være, ikke har midlerne til at intervenere i alle retninger, i en situation med generaliseret strukturel ustabilitet. Det ville kræve sekundære imperialismer, der var i stand til at støtte dem. Frankrig og Storbritannien har nu kun meget begrænset kapacitet. Brexit er et alvorligt slag mod oprettelsen af en forenet europæisk imperialisme: Det Forenede Kongerige har den ene af de kun to væsentlige hære i Unionen.

Valget af Donald Trump, og hans ensidige udmeldinger, gjorde et ældre problem aktuelt igen: I hvilken grad er den "strategiske paraply", som USA sikrer, garanteret? Svaret er klart: I en usikker grad. Høgene på den japanske højrefløj drog konsekvensen. Hvad vil der ske i Vesteuropa? Det imperialistiske Tyskland er under pres. Kan det fortsat drage fordel af dets dominerende økonomiske position, uden at tage militært ansvar? EU's krise, presset fra Rusland og holdningen i Washington, stiller helt objektivt spørgsmålet om tysk genoprustning – selvom der (ligesom i Japan) er en dyb modstand mod militarisme i befolkningen.

Den aktuelle japanske regering viser, uden at skamme sig, sine nationalistiske og militaristiske ambitioner. Den har dog stadig brug for at knække den civile modstand imod fuldendelsen af landets genoprustning (hangarskibe, atomvåben...). Denne modstand er særligt stærk på Okinawaøen, hvor den største amerikanske militærbase er placeret. Generelt er den historiske erindring om den japanske invasion af Asien, der startede anden verdenskrig i Fjernøsten, langt fra fejlet af bordet. Det japanske øhav er uden tvivl en central brik i det amerikanske dominanssystem i det nordlige Atlanterhav. Ikke desto mindre er Tokyo stadig ude af stand til at påtage sig direkte internationale geopolitiske ansvarsopgaver og støtter derfor i stedet Washington. Derudover bliver Abe Shinzos opgave ikke lettere af Donald Trumps usammenhængende politik og mangel på holdninger til sine allierede.

Hverken i vesten, i Europa, eller i østen, i Asien, kan USA-imperialismen stole på at have pålidelige og effektive allierede.



## X. Internationalisme imod lejrtenkning

Der eksisterer ikke længere en "ikke-" eller "anti-" kapitalistisk stormagt (Cuba hører ikke hjemme i den kategori). Vi må uddrage alle konklusioner af dette forhold:

Uden at vi nogensinde har stillet os på Beijing-diplomatiets side, har vi før i tiden forsvaret Folkerepublikken (og revolutionens dynamik), mod den japansk-amerikanske imperialistiske alliance. Vi var i den forstand i en lejr. Vi var modstandere af NATO, uanset hvad vi ellers mente om det stalinistiske regime; men vi var aldrig "lejrtenkere", for vi begrænsede aldrig vor kamp mod det stalinistiske bureaukrati. Vi agerede simpelthen i en verden, hvor konfliktlinjerne var trukket skarpt op: revolution/kontrarevolution, Øst/Vest og den sino-sovjetiske blok. I dag er det ikke længere tilfældet.

Lejrtenkningens logik har altid haft den konsekvens, at man har overladt ofrene (dem, der tilfældigvis befandt sig på den forkerte side) til deres egen skæbne, til fordel for at bekæmpe "hovedfjenden". Det er endnu mere sandt i dag end det var tidligere, fordi "lejrtenkningen" fører til, at man allierer sig med en kapitalistisk magt (Rusland, Kina) - eller modsat, i vestens lejr, når Rusland og Kina ses som den vigtigste trussel. På den måde opmuntres aggressiv nationalisme, og de grænser, der blev arvet fra "blokkenes" tidsalder, betragtes som hellige, selvom det netop er dem, vi burde udviske.

I Syrien kan lejrtenkningen medføre, at man støtter det morderiske Assad-regime og den russiske intervention - eller koalitionen under amerikansk ledelse, der også rummer Saudi Arabien. Selv konfronteret med martyriseringen af Aleppo, fortsatte en del af den internationale radikale venstrefløj med at se væk, for ikke at bryde med den lejr-tænkende tradition. Andre strømninger stiller sig tilfredse med at fordømme interventionen i Irak og Syrien (hvad vi sandelig må gøre), men uden at nævne Islamisk Stats gerninger og uden at opfordre til modstand imod dem.

Den slags standpunkter gør det umuligt at lave en klar opstilling af *hele spektret* af solidaritetsopgaver. Det er ikke nok at minde om imperialismens historiske ansvar, lige fra interventionen i 2003, til de usagte mål for den nuværende intervention i Syrien-Irak, og at undsige sig sin egen imperialisme. Det er nødvendigt at overveje de konkrete solidaritetsopgaver, *ud fra behovene (humanitære, politiske og materielle) hos de befolkninger som er ofrene, og hos de bevægelser, der er engagerede i kamp*. Dette kan ikke gøres uden at angribe Assad-regimet og de kontrarevolutionære fundamentalistiske bevægelser.

Ligeledes i konflikterne ved de grænser der for tiden deler Østeuropa, som for eksempel i Ukraine, er vores holdning, at vi kæmper i ethvert land i Europa, indenfor eller udenfor EU, for et andet Europa, baseret på en sammenslutning af uafhængige folk, og imod alle relationer, der bygger på dominans (national, social) – hvilket for os betyder for socialisme.

## XI. Den humanitære krise

Nyliberale politikker, krig, klimakaos, økonomiske krampetrækninger, sociale sammenbrud, øget vold, pogromer, kollaps af sociale sikkerhedsnet, ødelæggende epidemier, kvinder der hensættes i slaveri, børn der dør, tvungen migration... Triumferende tøjlesløs kapitalisme skaber en verden, hvor humanitære kriser mangedobles.

I lande som Pakistan har sammenbrud i den sociale orden ramt staten hårdt. I Latinamerika, særligt i Mexico, har kapitalismens nedbrydning ikke ført til fremkomsten af en ny fascisme, men har i stedet transformeret de marginale kriminelle undergrundsbander til magtgrupper, som er forbundet med den dominerende politiske klasse og den internationale finanskapital. De udvider deres

netværk til resten af Latinamerika og til USA. Udover narkosmugling er disse bander også involveret i kidnapning af, og handel med, kvinder. De kontrollerer store landområder og har en social base. Den såkaldte krig mod narkosmugling, stridighederne mellem konfliktende bander, og de indirekte skadevirkninger, har medført flere dødsfald end krigen i Irak. Disse banders eksistens understøtter den kapitalistiske akkumulation, ved at forvise tusindvis af bønder og oprindelige folk fra deres jord, til fordel for transnationale virksomheder, der hovedsageligt er involveret i udvinding af råvarer. Udviklingen bruges til at retfærdiggøre militarisering af staten, og kriminalisering af sociale protester. Selvom disse bander ikke har en politisk profil, understøtter de den kapitalistiske akkumulationsproces, og promoverer en misogyn, sexistisk, homofobisk og fremmedfjendsk kultur. Og de udgør en yngleplads for dannelsen af paramilitære grupper, der tjener oligarkiet.

På grund af presset fra den ekstreme plyndring og udvinding af Afrikas naturressourcer, og overtagelserne af land og vandressourcer, har vi nu i flere årtier været vidne til en af verdenshistoriens største flugt- og migrationskriser. Størstedelen af flygtningene og migranterne der forlader deres hjem er fra Afrika. Men i modsætning til hvad der fortælles i aktuelle myter, så befinder størstedelen af disse flygtninge sig fortsat i Afrika. I de kommende år forventes det at yderligere mellem 10 og 20 millioner afrikanere vil blive tvunget bort fra deres hjem, som et resultat af de klimaforandringer som kapitalismen skaber.

Konfronteret med denne hastesituation bliver de humanitære love i øjeblikket trådt under fode, i stedet for at blive styrket. EU gider ikke engang lade som om det respekterer international lov, når det drejer sig om modtagelsen af flygtninge. Den ondsksfulde aftale med Tyrkiet er et eksempel. Det samme gælder Rohingyaernes skæbne i Sydøstasien.

I dag foregår grænseløs vold ofte helt åbenlyst. Hyper-vold er ikke længere noget der benægtes. Det bliver derimod iscenesat, som f.eks. Islamisk Stat gør det. Mord på kvinder i lande som Argentina og Mexico tager ekstreme former: Spiddede, brændte kroppe. Og lige så gruopvækkende er den "traditionelle" vold i form af "æresforbrydelser" (hvor rebeller imod den patriarkalske orden bliver begravet levende...).

Siden George W. Bush og angrebene d. 11. september 2001, er et stigende antal regeringer i stigende grad begyndt at nægte at behandle fjender som mennesker. Med henvisning til kampen mellem Godt og Ondt, er den "humanitære krig" så sandelig blevet frigjort fra humanitær lov og fra krigens lov: De "absolutte" fjender har ikke længere nogen rettigheder – de rådner i "sorte huller" i Guantanamo og i CIA's hemmelige fængsler i forskellige lande.

Dette moderne barbari må og skal imødegås af et voksende felt af internationale aktiviteter. Aktive venstrestrømninger og sociale bevægelser må især sikre udviklingen af solidaritet med ofrene for den humanitære krise. En solidaritet "fra folk til folk" og fra "social bevægelse til social bevægelse".

Efter en periode hvor selve ideen om internationalisme ofte blev forvansket, har vi set bølgen for global retfærdighed og derefter det voksende antal "besættelser" af offentlige pladser og områder, som har genrejst den fulde vigtighed af internationalismen. Nu er det nødvendigt, at denne genvakte internationalisme finder mere permanente aktionsformer, på alle områder hvor der er udfordringer. Det vil ikke ske spontant. I Mange lande ser vi en indsnævring af hvad solidaritet betyder og hvordan det praktiseres.

## **XII. En globaliseret klassekrig**

Globaliseret kapitalisme leder til globaliseret klassekrig.

Borgerskabet forsøger ikke at indføre et historisk kompromis som er mere favorabelt end det de var nødt til at acceptere efter anden verdenskrig. I stedet ønsker det at herske uden at være nødt til at indgå kompromisser med de folkelige klasser. Der opstilles ingen grænser på forhånd for denne offensiv. Det betyder at der indføres en ny verdensorden.

Disse angrebs brutalitet fremprovokerer modstandskampe, nogen gange i masseskala. Det internationale omfang af 8. marts 2017 vidner om dette. Det samme gør de gentagne mobiliseringer af kvinder fra Argentina til Polen, fra Indien til Iran, fra Tunesien til den spanske stat eller Italien, fra Tyrkiet til Mexico, fra USA til Pakistan. Disse kvinder lider direkte under de kombinerede konsekvenser af nyliberalisme, social usikkerhed, de fremvoksende reaktionære og kontrarevolutionære strømninger, krigene, volden og kvindemordene. Udover mangfoldigheder af situationer og krav, er de kæmpende kvinder også ofte i front for den fælles modstand imod den nye globale uorden.

Med de nuværende styrkeforhold, som fortsat er ugunstige, fungerer de demokratiske og sociale modstandskampe som trappetrin for genopbygningen af de folkelige og antikapitalistiske bevægelser initiativ (se resolutionen om disse spørgsmål der blev vedtaget på denne verdenskongres).

Der er fortsat ”åbne” spørgsmål vedrørende den globaliserede kapitalismes dynamik, særligt på det økonomiske område og vedrørende dets strategiske implikationer. For at nævne nogle få: Vil computer-relaterede teknologiske innovationer endelig få en signifikant betydning for arbejdskraftens produktivitet? Er vi i en periode med langvarig stagnation? Kan væsentlige grupper indenfor borgerskabet få held til at vælge en ny protektionisme, mens frihandelen stadig udvides? Vil den globale opvarmning bidrage til at skabe absolutte grænser for kapitalismens udvikling? Der er behov for fortsat kollektivt analytisk arbejde med disse spørgsmål.

Uanset hvad der er svaret på disse spørgsmål, så vil den stigende usikkerhed på arbejdsmarkedet, forringelsen af de generelle leveforhold og ødelæggelsen af den sociale sammenhængskraft fortsætte i langt de fleste lande. Undertrykkelsen vil blive forstærket hvis ikke det lykkes for de samarbejdende solidariteter at opbygge tilstrækkelig styrke. Den økologiske krises hærgen vil spredes. Den geopolitiske ustabilitet vil blive yderligere forværret.

Den historiske modsætning mellem ”socialisme eller barbari” har i dag fået sin fulde betydning – og dette giver også den internationalistiske kamp, som vi har dedikeret os til, sin fulde betydning.